

# Zergatik ez aukeratutako hezkuntza ereduan?

Lanbide Heziketako (LH) ikasleetatik praktikak euskaraz zenbatek egiten dituzten jakin nahian sortu zen Gehitu proiektua. Gipuzkoako LHko ikastetxeek sustatutako egitasmoa da eta azken helburua zera da: enpresetara praktikaldia egitera doazen D ereduko ikasleek egonaldia euskaraz egin ahal izatea.

| MARIJO DEOGRACIAS |

HASTEKO, enpresen errealtatea zein den ezagutu beharra zegoen eta joan zen ikasturtean inkesta egin zieten Gipuzkoako LHko 711 ikasleri. 490 enpresen datuak eskuratu zituzten. Aurten bigarrenaz gauzatu dute inkesta. 2014ko iraila aldera, eragile guztien artean emaitzak aztertzeko jardunaldia egingo dute, eman beharreko urratsak denek artean adosteko.

“Kezka sortzen da pentsatzen hasita ikasle gehienak euskaldunak izanik ia zer demontre gertatzen den praktikaldian”. Halaxe kontatu digu IMHko Ekinberri proiektu-taldeko arduradun Fermin Lazkanok. Eskolako ikerketa txiki batekin hasi ziren eta ikusita emaitzak ez zirela hasiera batean uste bezain txarrak, gainerako eskualdeetan ere egoera zertan zen ikustea erabaki zuten. Horrela sortu zen Gehitu proiektua. Ahize-AEK hizkuntza aholkularitza eta Gipuzkoako Foru Aldundiaren laguntza izan dute egitasmoan.

Iazko ikasturtean Gipuzkoako 20 ikastetxetako ikasleen datuak jaso zituzten. Neurtu nahi zuten ea D ereduko LHko ikasleak praktikak egitera doazenean zein hizkuntzatan artatzen dituzten eta praktikak euskaraz egiteko aukera izaten duten. Proiektuaren lehenengo fasea da, jakina, gero etorriko da interbentzio fasea, “datuak guztien artean aztertu ostean, enpresako ordezkari, praktika arduradun, euskara planen arduradun eta erakunde ordezkarien artean”.

2012-2013 ikasturteko inkestaren kasuan, %53 D ereduko ikasleak izan dira; %33 A eredukoak. Jasotako datuak hiru multzotan banatu dituzte: ikasleei harrera zein hizkuntzatan egin zitzaien, hau da, enpresarekin izan zuten lehenengo hartu-eman ea euskaraz izan zen –ahoz eta jasotako dokumentazioa–; enpresak izendatutako tutorearekin zein hizkuntzatan aritzen ziren, hau da, ea tutorea euskalduna zen eta hala bazen, ea euskaraz aritzen zen; eta, hirugarrenik, enpresako gainerako langileekin zein hizkuntzatan aritzen ziren. Jasotako datuen arabera, badaude enpresetan gutxienez 99 harreragile, euskaldunak izanik ere, gaztelaniaz aritu zirenak ikasleekin. “Hor bada go zeregina”, Lazkanoren ustez. “Harrera da, ez dago zailtasun teknikorik eta gutxi eginda, kopurua igoko litzateke erraz”. Tutoreena zailago jotzen du. “Euskalduna egokitu behar zaizu, euskaraz egin nahi duena, lanari buruz euskaraz egiteko ohitura duena, eta euskaraz egin behar du hiru hilabetez arduradun moduan...”. Kopurua bere iri-

tziz ez da hain txarra: %42 gaztelaniaz eta %37 euskaraz aritu ziren. Baina, horrez aparte, egon badira euskaldunak gaztelaniaz aritzen direnak; inkestaren arabera, 50 kasutan, euskaldunak izanik ere gaztelaniaz egin zieten ikasleei. Beraz, “hori ere, interbentzio puntu interesgarria litzateke”.

Interbentzioa bigarren inkestaren datuak jaso eta baloratzen dituztenean definituko dute. Baina, oraingoz, hasita dira zertzalada batzuk asmatzen. Esaterako, praktiketako arduradunak bildu eta beren prozeduratan nabarmen lagatzea tutoreak euskaldunak diren ala ez, eta jarraipena egitea, “euskaldunak diren kasuetan, ikasleari euskaraz zuzentzeko eskatzeko”. Gero, enpresa buruekin hitz egiteko kanpaina letorke, batez ere, euskara planak dituzten enpreekin. Lazkanok, dena den, kontziente da proiektu honen iturburua euskararekiko kezka duten bizpahiru hezitzaileen gogotik sortu dela eta ikastetxeek enpresetan ez dutela eskuhartzerik. Hala ere, garbi dauka “lanbide heziketako praktikak ere hezkuntza eredu barrukoak direla” eta ikastetxeen ardura dela ikasleek hautatu duten ereduaren izan daitezen praktikak.

Beraz, eta aitortuta ere ikastetxeen eskuhartze maila ohartaraztera mugatzen dela, nolabaiteko prozeduraren bat ezarri beharra ezinbesteko jotzen du ikaslearen hautazko ereduaren errespetatzeko era automatizatuan.

**Badaude enpresetan gutxienez 99 harreragile, euskaldunak izanik ere, gaztelaniaz aritu zirenak ikasleekin**

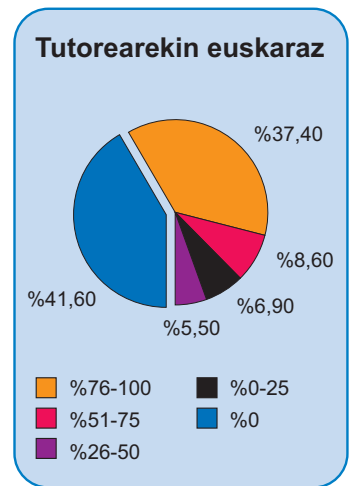
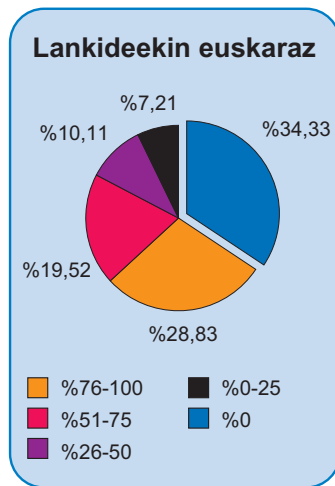
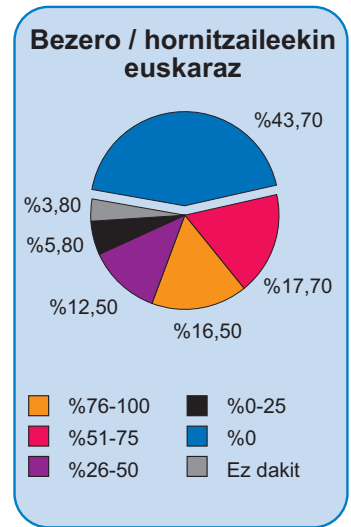
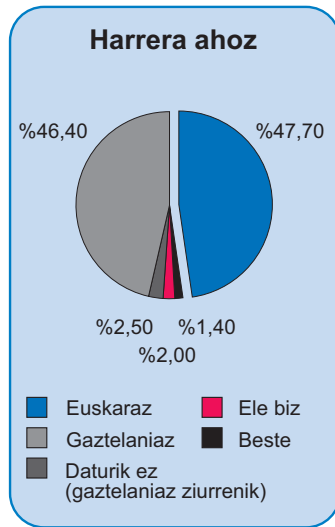
**LHko eskaintza euskalduna?**

IMHko arduradunak dioenez, nolabaiteko erlazioa badago eskola ereduaren eta erabileraren artean. “Euskaraz aritu direnak, hau da, D ereduko ikasle izateak lotura du harrera euskaraz jasotzearekin, baina beste ereduak gaztelaniarekin askoz ere erlazionatuagoak” daudela, dio Lazkanok. Hori kontuan, D ereduan eta A ereduan dagoen Lanbide Heziketa eskaintza zein den jakin nahi izan dugu, datu esanguratsua baita ikaslearen euskara ezagutza maila. 2013-2014 ikasturtean erdi mailako Lanbide Heziketako ikasleen %76 A ereduan ari da eta D ereduan, berriz, %23. Hezkuntza Sailak ikasturte hasieran adierazi zuenez, euskarazko ereduak Lanbide Heziketan gora egin du eta lehen aldiz, ikasleen laurdena baino gehiago ari da euskaraz.

Lurraldeka alde nabarmena dago ereduka egiten den eskaintzan. Gipuzkoan D eredua nagusi den arren LHko ikastetxeetan, Bizkaian eta Araban A ereduaren eskaintza nagusitzen da. Hala ere, aipagarria da, esaterako, Araban nabarmen hazi dela D ereduaren eskaria, ikasleen aldetik. Eustaten datuen arabera, 2010etik 2011ra %12 igo zen LHko D ereduko matrikula. Horri gehitzen badiogu enpresatan ere belaunaldi aldaketa ematen ari dela eta euskaldunak izateaz gainera, ikasketak euskaraz egin dituztenak gehiago direla, “lanerako salto hori ere errazago gertatzen da, euskara teknikoaren erabilerarako arazo gutxiago dutelako”. Hori dela eta, Lazkano baikorra da, beti ere interbentzio fasera heltzea adosten bada. Eta horretan 3-4 urte barru berriz neurtzerik izango litzateke egindako lana, “ia interbentzioak eraginik izan duen ala ez”. ■



**Lanbide Heziketako ikasleen euskara erabilerara praktika garaian**



		Tutorearekin	
		Eusk.	Beste bat
Eredua	D	%50	%50
	Beste bat	%22	%78

		Harrera ahoz	
		Eusk.	Beste bat
Eredua	D	%67	%33
	Beste bat	%29	%71

Iturria: Makina Erremintaren Institutua, Ahize-AEK eta Gipuzkoako Foru Aldundia. 2013ko udaberria.

Babeslea: Hondarribiko Udala

